

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK VO

HET VESPUCCI COLLEGE

School : Het Vespucci College Curaçao
Plaats : Willemstad, Curaçao
BRIN-nummer : 28YB

Datum schoolbezoek : 20 januari 2017
Datum vaststelling : 8 maart 2017

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Kwaliteitsprofiel 7
3	Beschouwing 11
4	Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht Het Vespucci College Curaçao in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Uw school heeft naast de schoolgids enkele documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben, onder andere een SWOT analyse en het daarop gebaseerde Koersplan 2016 – 2020 met prioriteitenkeuzes van aan te brengen verbeteringen, als basis voor het nieuw te schrijven schoolplan. Daarnaast zijn documenten ingestuurd die structuren en procedures vast leggen, zoals het handboek leerlingbegeleiding, handboeken dyslexie, handboek faalangst-examenvrees, handboek begeleidingslessen Nederlands en wiskunde, handboek KWT (keuze werktijd), etc. Ook tijdens het schoolbezoek zijn nog enkele documenten ingezien, waaronder meer gedetailleerde resultaatgegevens, voorbeelden van PTA's en studiewijzers, evenals de meerjaren begroting en de evaluatie van de teamscholing die in oktober plaatsvond. De inspectie heeft de informatie uit al deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in een zestal klassen van verschillende leerjaren de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal, Mens en natuur, wiskunde onder- en bovenbouw, Engels en geschiedenis;
- Gesprekken met de rector en met de zorgcoördinator over de kwaliteit van de indicatoren;
- Gesprekken met het bestuur, leerlingen, leraren en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de rector en een vertegenwoordiging van het bestuur.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .			•		
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen			•	
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.			•	
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.				•

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.				•
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen			•	
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.				•
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.				•
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving

	ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.		•
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op Het Vespucci College Curaçao en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

Het Vespucci College bestaat vanaf 1999 en telt ten tijde van het inspectiebezoek 155 leerlingen, op het niveau van vmbo-tl (mavo), havo en vwo. De school ligt tegenover de Nederlandse basisschool, de Schroederschool, waarmee de gymzaal tot voor kort gedeeld werd. Onlangs bleek deze door witte mieren aangevreten te zijn, waardoor beide scholen tijdelijk naar een nieuwe gymlocatie moeten uitzien. Het gebouw van het Vespucci is kleinschalig van opzet, de lokalen liggen om een tweetal geschakelde patio's. De lokalen zijn vrijwel allemaal voorzien van smartboards, airco is aanwezig in alle lokalen. De praktijklokalen zijn goed voorzien, al laat het gemis van een technisch onderwijsassistent zich wel voelen. Binnenkort start een stagiaire die naar verwachting ook aan de technische uitrusting een bijdrage kan leveren. Voor de gymlessen is er een sportveld.

De school had de laatste jaren te maken met veel personele wisselingen, zowel bij de leraren als bij de directie. Vanwege de verminderde inkomsten is een deel van het management en de zorgcoördinatie geschrapt. De afgelopen vier jaren is er om uiteenlopende redenen jaarlijks een wisseling van de directie geweest. Het afgelopen jaar waren er door een samenloop van omstandigheden ook veel wisselingen bij de leraren. Dit schooljaar zijn maar liefst 10 leraren nieuw. Leraren die al langer werkzaam zijn op het Vespucci vormen een mentorfunctie ('buddy') voor de nieuwe leraren. Het afgelopen half jaar is veel aandacht besteed aan teamontwikkeling en gezamenlijk keuzes maken bij de verdere schoolontwikkeling. Daarom vond in oktober een studiedag plaats, die positief is geëvalueerd. 94 Procent, oftewel op één na zijn alle leraren bevoegd voor het niveau waarop zij lesgeven. Dit is een positiever beeld dan wat we doorgaans in Nederland zien.

Ook op bestuurlijk vlak zijn er veranderingen. Twee jaar geleden is besloten dat het bestuur van de Schroederschool en het Vespucci uit dezelfde mensen zou gaan bestaan, om kansen voor synergie in de bedrijfsvoering van de beide scholen te creëren. In de praktijk kwam het erop neer dat het bestuur van de Schroederschool ook het bestuur werd van het Vespucci. Het blijven twee afzonderlijke stichtingen.

Omdat het vanaf het schooljaar 2011-2012 niet meer is toegestaan om buiten de landsgrenzen reguliere eindexamens voortgezet onderwijs te doen, doen alle leerlingen staatsexamens op Bonaire. Dat is een grote logistieke operatie, die veel vraagt van zowel leraren als leerlingen en die bovendien grote financiële gevolgen heeft voor alle betrokkenen.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

De school ondervindt niet alleen gevolgen van het volledig wegvallen van de subsidie van de Nederlandse overheid per 1 januari 2017, maar heeft ook nog eens te maken met beleid van defensie (ongeveer 30% van de ouders is bij defensie werkzaam) waarbij het de bedoeling is dat er binnen afzienbare tijd een gelijkschakeling plaatsvindt in ouderbijdragen met die van andere ouders. Bovendien is er op grond van algemeen geldende principes bij de rijksoverheid een tendens tot het vrijlaten van de schoolkeuze voor ouders, met als gevolg versnippering en daling van het leerlingaantal op het Vespucci. Om de kwaliteit van het onderwijs zo veel mogelijk te kunnen blijven garanderen is de laatste jaren vooral bezuinigd op functionarissen die niet direct aan het primaire proces bijdragen, zoals de conciërge, de technisch onderwijs assistent en twee teamleiders. Het zal duidelijk zijn dat de leraren, die elk in hun eentje verantwoordelijk zijn voor een vaksectie hierdoor extra belast worden. Ook is overwogen het vak Duits af te schaffen, maar hiertoe is niet besloten omdat dit de doelstelling van de school – aansluiting met het onderwijs in Nederland – teveel zou belemmeren. De lessen Duits worden thans gedurende 2 uur verzorgd door de leraar geschiedenis en tevens door de rector, gedurende 10 lesuren. Ook dit vormt een extra belasting. Al met al heeft het wegvallen van de subsidie in combinatie met andere factoren die tot minder inkomsten leiden veel impact op de school. Dit vraagt van het bestuur scherp sturen op inkomsten én uitgaven. In dat kader is de examinering op Bonaire een grote kostenpost voor de school én ouders, hetgeen men heel graag alsnog veranderd zou willen zien.

Algemeen beeld

Het Vespucci College heeft een moeilijke tijd achter de rug, maar is zich weer aan het oprichten. De kwaliteit en zeker ook de inzet van het personeel hebben ertoe geleid dat de school ondanks de vele personele wisselingen voldoende onderwijskundige kwaliteit is blijven bieden. Het kwaliteitsprofiel vertoont daardoor geen hiaten. Sterke punten zijn de taakgerichtheid in de klassen, de betrokkenheid van de leerlingen en de pedagogische omgang van de leraren en de leerlingen onderling. Ouders worden inmiddels weer goed bij de school betrokken.

Op het Vespucci ligt de focus op het leren van de leerling, niet alleen in cognitief opzicht, maar ook wat betreft sociale en persoonlijke vaardigheden. De school kan daarbij voor een breed palet van onderwijsbehoeften voldoende bieden. Leraren hebben goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en zien de leerling echt 'staan'. Leerlingen met wie de inspectie sprak bevestigen dit. De kleinschaligheid van de onderwijssituatie helpt daarbij, maar vormt tegelijkertijd ook een risico voor de continuïteit van het onderwijs.

Met de komst van de nieuwe rector en de vernieuwingen die in gang zijn gezet is er bij de inspectie vertrouwen dat de schoolontwikkeling een hernieuwde impuls zal krijgen die de school aantrekkelijker kan maken. Een goed PR-beleid om te laten zien wat de school allemaal doet en kan is daarbij een belangrijk element.

Toelichting

Opbrengsten

De school heeft in de schoolgids informatie opgenomen over de examenresultaten over een lange reeks van jaren. Daarbij zijn verschillen zichtbaar tussen de resultaten van vóór en na de invoering van de staatsexamens. Dat heeft met de aard van deze laatste examens te maken. Een weergave van behaalde certificaten geeft een reëler beeld. Op basis van een analyse van de informatie uit de schoolgids en de aangeleverde cijfers

beoordeelt de inspectie de examenresultaten als voldoende. Op het Vespucci vindt weinig afstroom plaats. Het is eerder zo dat leerlingen de kans wordt geboden een diploma (op een hoger niveau) te behalen, eventueel in meerdere jaren. Over het geheel genomen lopen leerlingen geen of weinig vertraging op tijdens de opleiding.

Onderwijspraktijk

De inspectie heeft een zestal lesbezoeken afgelegd, in een diversiteit van leerjaren en vakken en op verschillende niveaus. De lessen zijn afwisselend, goed voorbereid en verlopen gestructureerd met een duidelijke uitleg. Er is veel interactie tussen de leraar en de leerlingen. Daarbij valt op dat de lessen veelal leraargestuurd zijn, samenwerkend leren komt relatief wat minder voor. De taakgerichtheid in de klassen is zonder meer goed, de betrokkenheid van leerlingen is mede daardoor eveneens goed te noemen. Dat geldt ook voor de effectieve leertijd, er gaat niet of nauwelijks leertijd verloren, leerlingen zijn steeds actief bezig. Daarbij helpt de geringe omvang van de klassen uiteraard. Dit vergemakkelijkt het vasthouden van de aandacht en ook de differentiatie. De geringe omvang helpt de leraren ook om goed zicht te hebben op de voortgang van het leren en van de ontwikkeling van de leerlingen. De school volgt de voortgang van de leerlingen in de onderbouw naast de vakspecifieke toetsen ook met landelijk genormeerde toetsen voor Engels, Nederlands en Wiskunde en brengt ook het functioneren van leerlingen op sociaal en emotioneel gebied in kaart. Om die reden is indicator 7.1 als goed beoordeeld. In de bovenbouw neemt de school toetsen af die bij een eventuele tussentijdse overgang naar Nederland kunnen fungeren als schoolexamens. Leraren leggen de eisen en de communicatie daarover met ouders vast in het leerlingvolgsysteem. Dit is toegankelijk voor ouders.

Het Vespucci College is een zorgzame school. Leerlingen krijgen standaard op het individu afgestemde extra leertijd, in de vorm van extra (keuze) werk, al dan niet verplicht. De leraren hebben wekelijks besprekingen, waarbij zorgleerlingen ingebracht kunnen worden. Er is een systeem van verschillende zorgniveaus waarbij docenten en mentoren het eerste niveau voor hun rekening nemen. Als verdergaande zorg nodig is neemt de zorgcoördinator daarbij een centrale plaats in. De school kan zelf diverse trainingen aanbieden, ook op het sociaal-emotionele vlak. Indien nodig wordt bij de extra zorg externe expertise ingeschakeld.

De school realiseert zowel in onder- als bovenbouw ruimschoots voldoende leertijd. In de bovenbouw wordt dat mede veroorzaakt doordat het mondelinge deel van het staatsexamen later in het leerjaar plaatsvindt. De voorbereiding op de examens is intensief (met als extra belasting dat deze op Bonaire plaatsvinden, waarbij een deel van de docenten als begeleider meegaat). Omdat het tweede deel van de examens mondeling is, geeft de school extra aandacht aan presentatievaardigheden. Bij de voorbereiding van het mondeling gedeelte van het staatsexamen is het een handicap dat de normen en criteria voor de beoordeling niet erg transparant zijn.

Kwaliteitszorg

De directie heeft in haar analyse van de huidige onderwijskundige kwaliteit geconstateerd dat het schoolplan 2012 – 2016 niet of nauwelijks is uitgevoerd. De frequente directiewisselingen zijn daar mede debet aan. We hebben van diverse kanten vernomen dat de interne en externe communicatie het laatste jaar ook te wensen over liet, hetgeen bij doelgroepen het vertrouwen in de

school verminderde. Met de komst van de nieuwe directeur zijn een aantal zaken voortvarend ter hand genomen, waarbij de prioriteit lag bij het versterken van de kwaliteit van het onderwijs. De programma's van toetsing en afsluiting (PTA's) en de studiewijzers zijn meer in termen van te bereiken doelen weergegeven in plaats van te behandelen leerstof. Dit biedt meer kansen voor differentiatie, verrijking en variatie in het onderwijs. Verder zijn werkwijzen afgesproken, vastgelegd en geborgd. Tevens is gewerkt aan het verbeteren van de communicatie naar ouders, en leerlingen (de ouderraad en leerlingenraad zijn beter gepositioneerd) en aan de cohesie en samenwerking binnen het team. Dit laatste is gekoppeld aan de SWOT analyse en prioriteitenkeuzes voor de komende jaren. Ook de cyclus van klassenbezoeken en functioneringsgesprekken is weer opgepakt. De directie is bezig met het opzetten en uitvoeren van een cyclisch proces van kwaliteitszorg en kwaliteitsverbetering, waar ook regelmatige enquêtes onder ouders en leerlingen onderdeel van uitmaken. De eerste vinden in dit voorjaar plaats. In korte tijd is op diverse vlakken al veel in gang gezet. Dat is een compliment waard en tevens de reden dat het planmatig aanbrengen van verbeteringen toch als goed worden beoordeeld. Gezien het ontbreken van het schoolplan op dit moment is afgesproken dat de school dit uiterlijk 1 september 2017 aanlevert. Met de analyses en het Koersdocument 2016 – 2020 ligt hiervoor al een goede aanzet.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet, met uitzondering van de aanwezigheid van het schoolplan. Zie hiervoor de afspraak met de school zoals vermeld in de vorige paragraaf.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

